

написання письмової роботи, форма роботи над текстом, ролі, залежність учасників, оцінювання. Кожна технологія має свої переваги і право на існування. Студенти, навчаючись в університеті, повинні опанувати ці технології однаковою мірою. Також нами окреслено чотири групи труднощів (зумовлені іншомовною підготовкою студентів групи, лінгвістичними особливостями контенту, спілкуванням у групах, системою контролю) і шляхи їх подолання під час написання тексту в співавторстві, що дозволить організувати навчання в ефективний спосіб.

Перспективою подальшого дослідження є аналіз етапів створення тексту у співавторстві й окреслення типів текстів для навчання студентів технічних спеціальностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Биконя О.П. Навчання майбутніх економістів ділових усних та писемних переговорів англійською мовою : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.02 / Оксана Павлівна Биконя. – К., КНЛУ, 2006. – 211 с.
2. Вейзе А.А. Чтение, реферирование и аннотирование иностранного текста / А.А. Вейзе. – К. : Высш. школа, 1985. – 127 с.
3. Васильева Е.В. Навчання студентів мовних спеціальностей написання проблемно-тематичного повідомлення англійською мовою : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Ельза Вячеславівна Васильєва. – К., 2005. – 164 с.
4. Корж Т.М. Навчання студентів вищих технічних навчальних закладів анування англійських професійно орієнтованих текстів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 „Теорія та методика навчання: германські мови» / Т.М. Корж. – К., 2008. – 24 с.
5. Свиридюк В.П. Методика навчання німецького писемного мовлення студентів-заочників вищих мовних навчальних закладів на основі використання дистанційного курсу : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.02 / Віра Петрівна Свиридюк. – К., 2007. – 194 с.
6. Яхонтова Т.В. Основи англійської мовної науки : навч. посібник для студентів, аспірантів і науковців / Т.В. Яхонтова. – [вид. 2-е]. – Львів : ПАІС, 2003. – 220 с.
7. Heritage K. Report Writing in a week / K. Heritage. – Hodder & Stoughton, 2003. – 95 p.
8. Hughey J.B. Teaching ESL composition: principles and techniques / J.B. Hughey, D.R. Wormuth, V.F. Hartfiel, H.L. Jacobs. – Newbury House, 1983. – 263 p.
9. Lowry P.B. A Taxonomy of Collaborative Writing to Improve Empirical Research, Writing Practice, and Tool Development» / Paul Benjamin Lowry, Aaron Curtis and Michelle René Lowry // Journal of Business Communication (JBC). – 2004. – Vol. 41(1) – P. 66–99.
10. Murphy M. Ravaging Resistance: A Model for Building Rapport in a Collaborative Learning Classroom / Moira Murphy, Cecilia Valdéz // Radical Pedagogy. – 2005. – Vol. 7, Issue 1, Summer [On-line]. – Available : http://www.radicalpedagogy.org/radicalpedagogy.org/Ravaging_Resistance__A_Model_for_Building_Rapport_in_a_Collaborative_Learning_Classroom.html
11. Sasse M.A. Support for Collaborative Authoring via Email: The MESSIE Environment Proceedings of the Third European Conference on Computer-Supported Cooperative Work (Milan, 13–17 Sept. 1993) / Martina Angela Sasse, Mark James Handley, Shaw Cheng Chuang. – Milan, Italy, 1993. – P. 249–264.
12. Storch N. Collaborative Writing in L2 Contexts: Processes, Outcomes, and Future Directions / Neomy Storch // Annual Review of Applied Linguistics. Cambridge University Press. – 2011. – P. 275–288.
13. Zemach D.E. Writers at work. The Essay / D.E. Zemach, L. Stafford-Yilmaz. – Cambridge University Press, 2008. – 168 p.
14. Zimmet N. Engaging the Disaffected: Collaborative Writing across the Curriculum Projects / Nancy Zimmet // Teaching Writing in the Twenty-First Century. English Journal. – September 2000. – P. 102–106.

УДК 374.1:811.11

Борщовецька В. Д.

Білоцерківський національний аграрний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРАНТІВ АГРАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ «ДІЛОВОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

У статті розглядається організація самостійної роботи магістрантів аграрних спеціальностей у процесі вивчення «Ділової англійської мови». Узагальнено види самостійної роботи у зарубіжній і вітчизняній методиці. Детально проаналізовано необхідні вміння з ділової англійської мови у майбутній професійній діяльності магістрантів. Запропоновано зміст самостійної роботи у процесі вивчення «Ділової англійської мови» для магістрантів аграрних спеціальностей.

Ключові слова: самостійна робота, ділова англійська мова, магістранти, вміння.

Борщовецька В. Д. Организация самостоятельной работы магистрантов аграрных специальностей в процессе изучения «Делового английского языка». В статье рассматривается организация самостоятельной работы магистрантов в процессе изучения «Делового английского языка». Обобщены виды самостоятельной работы в зарубежной и отечественной методике. Детально проанализированы необходимые умения по деловому английскому языку в будущей профессиональной деятельности магистрантов. Предложено содержание самостоятельной работы в процессе изучения «Делового английского языка» для магистрантов аграрных специальностей.

Ключевые слова: самостоятельная работа, деловой английский язык, магистранты, умения.

Borshchovetska V. Organization of self-studying work Master's Degrees students of agricultural specialties while learning Business English. The article deals with the development of self-study work while learning Business English of Master's Degree agrarian students. The types of self-study work have been described. The Master Degree students' needs have been analysed in details. The tasks for Business English self-study work has been provided.

Key words: self-study work, Business English, Master's degree students, skills.

Сьогодні в Україні відбувається модернізація освітньої галузі. Вітчизняна освіта обрала шлях кардинальних реформ, входження до спільного європейського освітнього та наукового простору. Виходячи з цілей, визначених Болонською декларацією, а саме: сприяння розвитку співпраці між європейськими навчальними закладами, мобільності студентів і викладачів вагомим значенням набуває навчання ділової англійської мови, яке потребує нових підходів в умовах Європейської кредитно-трансферної системи навчання, що зумовлює **актуальність** наукових досліджень у сфері навчання ділової іноземної мови на сучасному етапі входження України до світової та європейської спільноти.

Метою цієї статті є проаналізувати організацію самостійної роботи магістрантів аграрних спеціальностей у процесі вивчення «Ділової англійської мови». **Завданням** цієї публікації є узагальнити види самостійної роботи у зарубіжній і вітчизняній методиці, проаналізувати детально необхідні вміння з ділової англійської мови у майбутній професійній діяльності магістрантів, запропонувати зміст самостійної роботи у процесі вивчення «Ділової англійської мови для магістрантів аграрних спеціальностей».

В Україні близько 20 ВНЗ готують магістрів із понад 25-и аграрних спеціальностей. Вимоги, висунуті до магістра як до фахівця, значно вищі за вимоги, що висуваються до спеціаліста, оскільки відповідно до закону України «Про вищу освіту», магістр – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми, яка включає спеціальні знання та вміння, достатні для виконання професійних завдань і обов'язків інноваційного характеру певного рівня професійної діяльності. Інноваційний характер професійної діяльності магістра свідчить про те, що такий фахівець повинен мати належну кваліфікацію з фаху і володіти іноземною мовою на максимально високому рівні, який є міжнародно прийнятим для певної спеціальності. Водночас необхідно врахувати той факт, що при вступі до магістратури студент уже завершив основний курс навчання ІМ. Отже, початковий рівень навчання ІМ у магістратурі повинен відповідати вимогам до рівня В2 (Незалежний користувач) за Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (1), оскільки відповідно до Програми з англійської мови для професійного спілкування (2), він є вихідним рівнем основного курсу навчання ІМ.

Робочим навчальним планом для студентів-магістрів передбачено вивчення дисципліни «Ділова англійська мова». Практична мета навчального процесу в межах «Ділової англійської мови» для студентів-магістрантів полягає у формуванні в студентів професійно-комунікативної компетентності в сферах ділового спілкування. Студенти мають оволодіти мовленням на рівні програмних вимог, а також бути здатними і готовими реалізувати одержану підготовку в своїй майбутній практичній діяльності.

На навчання ділової англійської мови в немовному ВНЗ виділяється 140 годин. Навчальний матеріал за такої кількості годин доцільно об'єднати в 4 модулі, по 2 модулі щосеместрово. До структури кожного модуля з ділової англійської мови входять такі складові: аудиторна робота, позааудиторна самостійна робота, модульна контрольна робота.

У розвитку в майбутніх фахівців умінь ділового спілкування англійською мовою велику роль відіграє організація *позааудиторної самостійної роботи студента*, що є невід'ємною складовою процесу вивчення ділової англійської мови. Під **позааудиторною самостійною роботою студента** ми розуміємо *таку форму організації та здійснення навчально-когнітивної діяльності студента під керівництвом викладача в позааудиторний час, передбачений навчальною програмою, яка є логічним продовженням аудиторної роботи і спрямована на удосконалення умінь іншомовного мовлення в сферах ділового спілкування*.

Перед тим, як перейти до характеристики особливостей самостійної роботи магістрантів, зазначимо, що в зарубіжній методичній науці вирізняють 5 видів самостійної роботи, а саме: **solo work** (СР без безпосередньої допомоги викладача), **self-access work** (СР у навчальному ресурсному центрі), **autonomous learning** (СР з виключенням викладача з навчального процесу), **independent learning** (СР з матеріалами, відібраними й організованими викладачами), **self-directed learning** (СР з правом вирішувати, що робити, а чого не робити). У нашому дослідженні й професійній діяльності ми використовуємо self-access work (СР у навчальному ресурсному центрі) і надалі йтиметься саме про цей вид СР. Самостійна робота студентів, як різновид позааудиторної роботи, є логічним продовженням аудиторної роботи, тому для самостійної роботи виноситься матеріал, що частково вивчається в аудиторному режимі, але потребує часу для більш ефективного засвоєння. В якості такого матеріалу ми виносимо такі види робіт: 1) професійно орієнтоване читання наукових англійських текстів; 2) підготовка та проведення презентацій студентами в мікрогрупах, що є частиною іспиту в Х семестрі (V курс). Пояснимо пріоритетність відбору такого корпусу завдань для СР.

По-перше. Згідно з освітньо-кваліфікаційною характеристикою магістра провідним завданням його діяльності є проведення наукових досліджень. Крім того, науково-дослідна діяльність на рівні магістратури завершується написанням магістерських робіт, більшість яких надалі розвиваються у дисертаційні дослідження. У своїх дослідженнях магістрам необхідно використовувати наукову інформацію, що репрезентує сферу їхньої професійної діяльності, з інших джерел, у тому числі й іншомовних. Такі джерела представлені фаховими

виданнями, що містять наукові тексти. Цілями навчання магістрів професійно-орієнтованого навчання (ПОЧ) наукових англійських текстів є формування у них компетенції у ПОЧ наукових англійських текстів для вилучення наукової інформації з тексту. Відповідно до Програми з англійської мови для професійного спілкування (2) випускники магістратури аграрних ВНЗ мають володіти навичками та вміннями ПОЧ на рівні B2+ за Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (1).

Для самостійної роботи студентів ми обрали наукові англійські статті, до яких відносять такі чотири жанри: експериментальна стаття, стаття-доповідь, оглядова стаття, стаття-аналіз.

Оскільки значна кількість магістрантів продовжать своє навчання в аспірантурі, то сформовані таким чином вміння в ПОЧ є підґрунтям їх підготовки до здачі кандидатського іспиту з англійської мови.

По-друге. Специфіка навчання в магістратурі вимагає презентації власного наукового доробку (виступи на семінарах, наукових конференціях, у тому числі й міжнародних, захист наукових робіт).

У кінці X семестру студенти мають презентувати свій груповий проект у формі презентації із застосуванням зорових, аудіо- та відеоопор. Основними чинниками, що сприяють проведенню презентацій, є попереднє засвоєння мовного та мовленнєвого матеріалу з проведення презентацій в аудиторії, зразок презентації, проведеної в макрогрупі, підготовленої в аудиторному режимі, а також виробнича практика студентів.

Під час аудиторної роботи проведення презентації англійською мовою виноситься в окремий ЗМ і засвоюється за такими чотирма кроками:

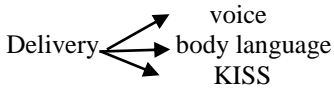
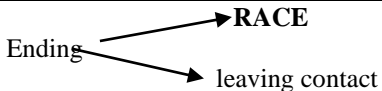
- 1) Good planning
- 2) Getting started
- 3) Delivering
- 4) Finishing well

Такі вміння презентації, як уміння знаходити контакт з аудиторією, привернути увагу та втримати її протягом потрібного часу, донести потрібну інформацію та вплинути на аудиторію, стануть важливим надбанням для подальшої професійної діяльності студентів-магістрантів.

Основними вимогами до презентацій, підготовлених студентами в самостійному режимі, є такі:

- 3–4 студенти в мікрогрупі;
- тривалість звучання презентації – з розрахунку 5–7 хв на одного студента;
- проведення презентації в спеціально обладнаній комп'ютерній лабораторії;
- використання програми PowerPoint;
- залучення природних опор (технічних, аудитивних, зорових);
- наявність презентації на електронних носіях;
- наявність презентації в паперовому вигляді;
- дотримання вимог до спеціального мовленнєвого матеріалу;
- аналіз презентації викладачем та аудиторією, що проходить за такою схемою:

Evaluating a presentation

Points	Evaluation 2-5	Comments
Introduction		
Organization of information		
Delivery 		
Interest for the audience		
Use of visual support		
Ending 		

For the attention of the audience:

KISS stands for:

Keep
It
Short and
Simple

RACE stands for:

Respond
Answer
Check
Encourage

На нашу думку, така організація самостійної роботи магістрантів з «Ділової англійської мови» як структурного компонента навчального процесу з іноземних мов, сприятиме ефективній підготовці магістрантів, майбутніх висококваліфікованих фахівців, здатних конкурувати на міжнародному ринку праці в умовах інтеграційних процесів.

Перспективною може стати організація самостійної індивідуальної роботи студентів у процесі дистанційного навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – Київ, 2003. – 261 с.
2. English for Specific Purposes. – К., 2005. – 108 с.

УДК 811.112.2 : 371.671] : 004

Палій О. А., Плотников Є. О.
Ніжинський державний
університет імені Миколи Гоголя

КОМП'ЮТЕРНІ НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ ЯК СКЛАДОВА НМК З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ

У статті представлено та обґрунтовано комп'ютерну складову навчально-методичного комплексу, призначеного для учнів шкіл, що вивчають німецьку мову як другу іноземну. Запропоновані комп'ютерні матеріали поєднують переваги мультимедійних навчальних засобів і навчального Інтернет сайту. Проаналізовано структуру, технічне оформлення та змістове наповнення зазначених матеріалів.

Ключові слова: німецька мова як друга іноземна, навчально-методичний комплекс, комп'ютерні навчальні матеріали.

Палій О. А., Плотников Е. А. Компьютерные учебные материалы – составляющая УМК по немецкому языку как второму иностранному. В статье представлена и обоснована компьютерная составляющая учебно-методического комплекса, предназначенного для учеников школ, изучающих немецкий язык как второй иностранный. Данные компьютерные учебные материалы имеют преимущества как мультимедийных средств обучения, так и учебного Интернет сайта. Проанализирована структура, техническое оформление и смысловое наполнение указанных материалов.

Ключевые слова: немецкий язык как второй иностранный, учебно-методический комплекс, компьютерные учебные материалы.

Paliy O., Plotnikov Ye. Multimedia tutorial supplements as a part of the language course for learners of German as a second foreign language. The article presents and specifies the multimedia tutorial supplements keyed to the textbook (language course for learners of German as a second foreign language). The supplements exploit the benefits of multimedia presentation of learning materials organized as a part of an educational website. The structure as well as the components and both technological and pedagogical features of the supplements are analyzed.

Key words: German as a second foreign language, language course, educational multimedia.

Сучасний навчально-методичний комплекс (НМК) з іноземної мови відповідно до вимог навчальної програми має бути орієнтованим на формування в учнів комунікативної компетенції, спрямованим на ефективне оволодіння іноземною мовою як засобом комунікації, інструментом спілкування.

Саме на таких засадах було створено НМК для учнів загальноосвітніх навчальних закладів, що вивчають німецьку мову як другу іноземну авторів М.М. Сидоренко та О.А. Палія.

До НМК з німецької мови для учнів основної школи входять:

- підручник;
- робочий зошит;
- методичний посібник для вчителя;
- аудіозапис діалогів, пісень, текстів для читання та аудіювання;

Невід'ємним компонентом НМК є програмовані комп'ютерні навчальні матеріали, розроблені на основі інструментальних засобів, таких як *Articulate Storyline*, *Articulate Studio*, *Adobe Captivate* тощо.

Отже, **метою** статті є загальний опис комп'ютерної складової НМК з німецької мови як другої іноземної.

Теоретичний доробок багатьох дослідників, які вивчали аналіз, оцінювання та створення НМК з ІМ (Н.Ф. Бориско, В.Г. Редько, Л.В. Биркун, Я. Кодлюк, О.Я. Савченко, І.Л. Бим, В.П. Беспалько, Н.Д. Гальскова, Д.Д. Зуєв, Р.К. Міньяр-Белоручев, З.М. Никитенко, М.В. Якушев; Г. Нойнер, Г. Хунфельд, М. Дусценко, К. Нодари, Л. Гьотце, Б. Каст, М. Льюшман, Б.-Д. Мюллер, Г. Функ та ін.), а також особливості та способи використання комп'ютерних засобів навчання іноземних мов (К. Бітті, В. Грісхабер, П. Груба, Л. Джоунс,